

Grønn skattekommisjon
Co. Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref:

Vår ref:

Dato: 30.06.2015

Innspill til grønn skattekommisjons arbeid

Innledning

For norske industribedrifter, og den eksportrettede industrien i særdeleshet, er det avgjørende at rammebetingelsene, inkludert det samlede skatte- og avgiftsnivået, er konkurransedyktig sammenliknet med konkurrentland. Grønn skattekommisjons tilrådninger, og den politiske oppfølgingen av disse, er derfor av stor interesse og betydning for Norsk Industris medlemsbedrifter.

Fastlandsindustrien eksporterte i 2014 for 320 mrd. kroner, og sysselsetter om lag 250 000 personer. Bedrifter utsatt for global konkurranse må til en hver tid nøye vurdere hvor de samlede rammebetingelsene gjør det lønnsomt å investere og reinvestere.

Norsk Industri støtter utviklingen av et "grønt" skattesystem, men en eventuell omlegging må ikke gjøre det mindre lønnsomt å drive næringsvirksomhet i Norge, hverken for norske eller utenlandske eiere. Et skatte- og avgiftssystem som bidrar til å bygge ned industri i Norge, vil også være til skade for miljøet.

Grønne avgifter i dag

Industri- og bergverksbedriftene betaler som alle andre virksomheter grønne skatter, og er den delen av næringslivet som betaler mest i grønne skatter ved siden av petroleumsutvinning. Årlig betaler industrien over en milliard kroner i avgifter på drivstoff, elektrisitet og utslipp. I tillegg er også noen bedrifter både kvotepliktige og betaler avgift (doble virkemidler) på utslippene av klimagasser.

Industrien betaler i dag en rekke såkalte grønne avgifter: elavgift, CO₂-avgift, SO₂-avgift, Enova-avgift, avgift på smøreolje, grunnavgift på mineralolje, avgift på trikloreten og terakloreten, avgift på hydrofluorkarboner og perfluorkarboner, NO_x-avgift samt innbetalinger til

fond som skal redusere utslippene av svovel og nitrogenoksider. I tillegg kjøper industribedriftene klimakvoter for å oppfylle forpliktelsene i europeisk kvotehandling med klimagasser. For industrien er det derfor svært viktig at de grønne avgiftene utformes mest mulig effektivt, og man må kunne stille spørsmål både om det samlede omfanget og treffsikkerheten til de overfor nevnte ordningene.

Norsk Industri mener at miljøavgifter i mange tilfeller er hensiktsmessig, men dersom de medfører flytting av produksjon og utslipp til steder uten avgifter, vil miljølempen totalt sett bli større. Skal miljøavgifter alene være nok til å endre produksjon og forbruk i en mer miljøvennlig retning, vil de bli så høye at de bare i liten grad kan kompenseres gjennom reduksjon i andre skatter og avgifter. Effekten blir at industriens konkurransevne blir vesentlig svekket.

Eksempel på handelslekkasje

Norge har bygget opp en ledende global posisjon i bygging av miljøvennlige skip, leveranser av utstyr til skip og eierskap til skip med lave utslipp av blant annet klimagasser. Posisjonen er opparbeidet gjennom teknologiutvikling, innovasjon og forskning innen det maritime clusteret innen industrien. Fra 2012 har Norge innført CO₂-avgift på drivstoff for noen skips kategorier. Innføring av avgiften har ført til handelslekkasje, slik at skipene langs norskekysten i økende grad kjøper drivstoff i andre land, uten CO₂-avgift. Før å unngå slik karbonlekkasje må en være varsom med å innføre særnorske avgifter på internasjonale handelsvarer. Norge bør heller øke innsatsen for at det innføres markedsbaserte virkemidler for klimagassutslippene for alle skip i verden (ca. 15% av globale klimagassutslipp). Det største bidraget til lavere utslipp fra verdens kommersielle skip bør fortsette langs teknologispetet og globale system for markedsbaserte virkemidler på utslippene fra skipsdrivstoff.

Alternative virkemidler

Økte miljøavgifter er bare en av flere måter å fremme miljø- og klimavennlige valg. Stimuleringsordninger, avgiftslettelse, forskning og utvikling og investeringer i infrastruktur for miljøvennlige alternativer vil i mange sammenhenger være mer effektivt. Norge har vært et foregangsland i å benytte frivillige forhandlede avtaler mellom myndighetene og næringslivet i miljøpolitikken, med gode resultater. De etablerte ordningene med næringslivsorganiserte fondsløsninger knyttet til reduksjon av svovel og NO_x er miljø- og kostnadseffektive, og har ført Norge til europatoppen i reduksjoner og bidratt til at landet overholder sine internasjonale forpliktelser på dette området.

Skal man få næringslivet og forbrukerne til å velge klima- og miljøvennlige løsninger, må konkurransedyktige og attraktive alternativer

være på plass, og det er flere eksempler på positive virkemidler som stimulerer til miljøvennlige valg. Norsk Industri vil advare mot å øke bruken av miljøavgifter til erstatning for eksisterende stimuleringsordninger. Industrien i Norge har redusert utslippene betydelig, bl.a. som følge av nevnte støtteordninger. Dette har gitt grunnlag for videre drift og satsing i Norge.

Norsk Industri mener Norge og norsk næringsliv er godt posisjonert i det grønne kappløpet som pågår. Vi vil likevel understreke at vårt gunstige utgangspunkt med utslippsfri vannkraft, og verdensledende petroleums- og prosessindustri, gjør at vi har høyere kostnader for klimatiltak enn de fleste andre land. Konkurransetsatt norsk næringsliv er avhengig av like rammevilkår som våre handelspartnere for å hindre karbonlekkasje. Utflytting av verdensledende norsk prosessindustri til land uten klimaregulering er en dårlig løsning både for klima og norsk økonomi.

Tilknytning til EUs virkemiddelapparat

Ved å knytte Norge tettere opp til EUs klimamål og rammeverk frem mot 2030, vil norsk næringsliv få økt forutsigbarhet og like rammevilkår med resten av Europa. EUs kvotesystem omfatter halvparten av Norges utslipp, i hovedsak fra 130 anlegg innenfor petroleum og industri i et fåtall bransjer, og fra luftfart. Dette er virksomheter i sterk internasjonal konkurranse. Gjennom deltakelse i EUs kvotesystem vil disse virksomhetene på en kostnadseffektiv måte bidra til en samlet europeisk utslippsreduksjon på 43 prosent frem mot 2030. Norsk konkurranseutsatt virksomhet som er med i EUs kvotesystem må ikke pålegges ytterligere særnorske krav og avgifter.

Det er videre viktig å understreke at inntil vi får en global karbonpris, er ordninger for en forutsigbar kompensasjon av CO₂-innslaget i kraftprisen og vederlagsfri kvotetildeling avgjørende for å opprettholde konkurranseevnen i EU og Norge.

Tiltak og virkemidler utenfor kvotepliktige sektorer vil i stor grad berøre den enkelte forbruker og offentlig sektor. Risikoen for karbonlekkasje er derfor mindre enn i kvotepliktige sektorer. Norges forskningsråd, Innovasjon Norge, Enova og Gassnova utgjør i dag hovedpilarer i det norske virkemiddelapparatet. Sammen og hver for seg bidrar institusjonene gjennom tildelinger og støtteordninger. Dagens virkemiddelapparat må, etter Norsk Industris mening, tilpasses bedre de utfordringene vi står overfor i utvikling av lavutslippssamfunnet.

Felles europeiske avgiftsregler styrker konkurranseevnen for vareproduksjon. De siste 20 årene har Europa tapt konkurranseevne til USA, Japan, Kina og fremvoksende økonomier i Asia. For å øke konkurranseevnen i Europa har europeiske myndigheter i EU og EØS lagt frem en rekke felles tiltak for å sikre all-europeisk konkurransekraft

(blant annet satsning på forskning (mål om 3% av BNP), felles europeiske kvotehandel med klimagasser (ETS), felles og strengere miljøregulering gjennom Svoveldirektivet, samlet system for kontroll og godkjenning av kjemikalier (REACH), felles regelverk for avgifter på vareproduksjon gjennom Energiskattedirektivet og felles Retningslinjer for miljøstøtte). Norge har sluttet seg til det meste av det europeiske arbeidet. Dette gir forutsigbarhet og stabilitet i utforming av viktige rammebetingelser som drivstoff til skip og reglene for kvotepliktige bedrifter. Norsk Industri ønsker at Grønn Skattekommisjon skal legge til grunn all-europeiske regler for avgifter til vareproduksjon i arbeidet med rapporten.

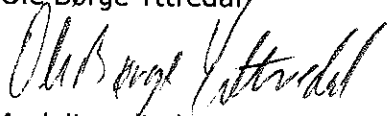
Innspill med hensyn til endringer i regelverket

Det er behov for forbedringer i avgiftsregelverket slik at det kommer mer i harmoni med god skatteøkonomi, blant annet gjennom følgende endringer:

- Fjerne doble virkemidler på kvotepliktige bedrifter. I dag betaler et 60-talls kvotepliktige bedrifter i fastlands-Norge CO₂-avgift (eller grunnavgift på fyringsolje) i tillegg til kvoteplikt. Den årlige kostnaden av doble virkemidler er opp mot 200 mill. kroner. For en kvotepliktig bedrift er kvoteprisen i dag på 60 kroner/tonn CO₂, og avgiften på CO₂-utslipp fra naturgass 25 kroner/tonn. Avgiften gir norske bedrifter en særnorsk tilleggsavgift på 41 % ut over kvotepris. De fleste kvotepliktige bedrifter i Sverige og Danmark er fritatt for CO₂-avgifter.
- Fjerne avgifter på energi som innsatsfaktor til å fremstille energiprodukter i tråd med Energiskattedirektivets bestemmelse 21(3). Dette gjøres i Sverige og Danmark, mens det i Norge gjøres i noen grad på vannkraft, men ikke på annen type energi.
- Etablere en lavere elavgift på energiintensive tjenester i tråd med Energidirektivets bestemmelse 17(?) for å sikre at slik kraftintensiv virksomhet får samme rammebetingelser i Norge som i resten av Norden.
- Forsterke effekten av statlige tilskudd og støtteordninger for miljørelaterte prosjekter ved at tilskudd gjøres skattefrie.
- Endre skattereglene slik at det gis direkte skattemessig fradrag for miljøinvesteringer

- Endre skattereglene slik at det klart kommer frem at renseanlegg mv store industrianlegg skal avskrives skattemessig som maskiner i saldogruppe D (20% avskrivning).
- Utvide de allerede foreslåtte reglene av avskrivning av vindkraftanlegg til også å omfatte nye småskala vannkraftanlegg.
- Legge til rette for ny vannkraftutbygginger ved å gjeninnføre risikopåslaget i friinntektsrenten.

Med vennlig hilsen
Ole Børge Yttredal

Avdelingsdirektør
Norsk Industri